

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK

wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje
miesięcznie 3,— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON nr. 1414.

OGŁOSZENIA

oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milime-
trowy kosztuje 15 groszy. Wiersz reklamowy 60 groszy

REDAKCJA I EKSPEDYCJA
znajduje się w Katowicach Rynek 12.

Nr. 56.

Katowice, czwartek 8-go marca 1928

Rok 27.

Po wyborach sejmowych.

Urzędowy wynik w okręgu wyborczym Król. Huta.

Ostateczne oficjalne wyniki wyborów w okręgu 38 Królewska Huta. Uprawnionych do głosowania 194.773, głosowało 180.451, unieważnionych głosów było 1027, ogólna liczba głosów ważnych 179.424.

Na listę Nr. 1 padło głosów	50.715	(2 mandaty)
" " " 2	15.005	
" " " 17	391	
" " " 18	70.832	2
" " " 37 (wycofana)	4	
" " " 38 padło głosów	33.037	1

Z listy Nr. 1 przeszli: Karol Grzesik, burmistrz Wielkich Hajduk i Jan Pietrzak Król. Huta, z listy Nr. : Jankowski Bernhard i Nowak, z listy Nr. 38 Korfanty Wojciech.

Mniejszości a wybory polskie.

Warszawa. (WTB.) Mniejszości narodowe w Polsce w niedzielnych wyborach sejmowych wykazały 56 mandatów. Podział mandatów tych będzie prawdopodobnie następujący: Niemcy 19 mandatów, Ukraińcy 24—25, Żydzi 6—8, Białorusini 3—5.

Otwarcie Sejmu.

Warszawa. Według wszelkiego prawdopodobieństwa nowy Sejm Warszawski zostanie otwarty 27 marca. Roboty około ukończenia gmachu prowadzone są gorączkowo. Również w przyspieszonym tempie prowadzone są prace około wykończenia hotelu poselskiego.

Zagranica o wyborach sejmowych.

Berlin. (PAT.) Prasa niemiecka w obszernych artykułach omawia wyniki wyborów do Sejmu, podkreślając zgodnie, jako najbardziej znamienity fakt, zwycięstwo idei Marszałka Piłsudskiego. Dzienniki prawicowe wskazują przytem, że listy niemieckie uzyskały nadspodziewanie wielką ilość głosów, co jest ze stanowiska niemieckiego zjawiskiem pocieszającym.

Zbliżona do ministra Stresemanna „Tägliche Rundschau”, podnosząc wpływ, jaki nowy układ grup sejmowych musi wyrzucić na przyszłość polityki polskiej, podkreśla, że dla Niemców najważniejszym będzie ustalenie jaki wpływ uzyska w Sejmie blok mniejszości i czy zdoła on sobie zapewnić znaczenie i uznanie, jakie mu się należy.

Socjalistyczny „Vorwärts” przypomina, że blok rządowy zawsze określał jako cel swą współpracę z rządem w kierunku sanacji państwa i że rząd Marszałka rzeczywiście rozpoczął energiczną kam-

panię państwa przeciw korupcji i stwierdza, jako rzecz zupełnie zrozumiałą, że szerokie masy odnoszą się z pełnym zaufaniem do tej kampanji, na czele której stanął bohater narodowy i bojownik o wolność Polski. Ciężka klęskę prawicy, oświadcza następnie dziennik, powitać należy, jako zapowiedź pocieszającego zerwania ze strony polskiej z polityką hypernacionalizmu i chęci porozumienia z państwami sąsiednimi. Przyznać należy, iż rząd Piłsudskiego w polityce zagranicznej szukał pokoju i popierał dążenia do porozumienia.

„Deutsche Allgemeine Zeitung” stwierdza, że wobec sukcesu Marszałka Piłsudskiego, trudno jest dopatrywać się w wyniku głosowania wyłącznie stosowania wyłącznie gwałtu i terroru. Marszałek Piłsudski będzie miał obecnie dość sposobności do okazania, czy jego talent dyplomatyczny sprosta zadaniom, wynikającym z problemów narodowościowych w Polsce.

„Deutsche Tageszeitung” zwraca uwagę na liczny udział głoszących na Górnym Śląsku i twierdzi, że znaczna część głosów nowych na listy niemieckie pochodzi od wyborców, którzy w r. 1922 głosowali na Korfiantego, a obecnie powrócił na łono niemieckie. Niemcy czują się zupełnie zadowoleni z odniesionego sukcesu.

Moskwa. (PAT.) „Prawda”, omawiając wyniki wyborów w Polsce, zaznacza, że wyniki te, biorąc pod uwagę szczególne właściwości kampanji wyborczej, pozwalają stwierdzić olbrzymi sukces komunistów. Sukces ten dowodzi zmniejszenia się wpływów politycznych PPS.

Wiedeń. (PAT.) Prasa tutejsza zamieszczając obszerną depesze o wyborach w Polsce stwierdza, że Rząd odniósł wielkie zwycięstwo, którego rozmiary przeszły wszelkie oczekiwania. Psychologiczne następstwa tego zwycięstwa dają się zdaniem pism już zauważyć w łonie poszczególnych grup stronnictwa narodowo-demokratycznego.

Praga. (PAT.) Prasa wszystkich odcieni politycznych i narodowościowych stwierdza w depeszach z Warszawy niezwykle zwycięstwo ideologii Marszałka Piłsudskiego w wyborach do Sejmu. „Prager Tageblatt” jest zdania, że przeciwko blokowi rządowemu nie może w przyszłym Sejmie powstać żadna koalicja pozytywna większościowa. Stronnictwa nacjonalistyczne uważa dziennik za ostatecznie rozgromione. „Prager Presse”, donosząc o wyniku wyborów w Polsce, zamieszcza podobiznę wicepremiera Bart'a, nazywając go pełnym powodzenia współpracownikiem Marszałka Piłsudskiego.

Rada Ligi Narodów.

Genewa. (PAT.) Na posiedzeniu publicznym we wtorek Rada Ligi przyjęła sprawozdanie w sprawie sankcji, czyli kar, jakie mają być stosowane wobec państwa, które dopuści się naruszenia pokoju.

Poza tem Rada postanowiła po wysłuchaniu raportu Stresemanna zebrać się Komitetu dla tej sprawy na 14 maja. Scjaloja złożył raport o sprawozdaniu generalnego sekretarza w sprawie ratyfikacji układów i konwencji, które zostały zawarte pod auspicjami Ligi Narodów. W ogólnej dyskusji, jaka rozwinęła się w związku z powyższymi sprawozdaniami, dano jednomyślnie wyraz pogładowi, że państwa wchodzące w skład Ligi Narodów winny licznie ratyfikować wzmiankowane układy.

Rozważano następnie sprawę wzniesienia w Genewie pałacu Ligi Narodów. Koszta preliminarzowe na wybudowanie tego pałacu, wynoszą 16½ mili. fr. szwaj-

carskich. Koszta biblioteki pokryte będą z funduszków Rockefellerowskich.

Tajne narady.

Po południu odbyła się poufna narada ministrów Anglii, Francji, Włoch, Niemiec i Japonji. Rozważano na niej przedewszystkiem propozycję Ameryki, wystosowaną do Francji w sprawie wiecznego, ogólnego pokoju. Stwierdzono trudności, jakie przeciwstawiają się temu. Jednakowoż uznano za wskazane dążyć w interesie ludzkości do ich usunięcia.

Dalszym tematem narady była sprawa kontroli nad Węgrami z powodu ujawnionego przemykania broni. Ostatecznego porozumienia nie osiągnięto, czy i w jakiej formie należy ustanowić kontrolę nad postępowaniem Węgieł, które zagraża pokojowi. Przedstawiciel Włoch radził nie przypisywać sprawie broni, przyłapanej w St. Gotthardt, większego znaczenia.

Nie spoczywać!

Wysokie napięcie, jakie panowało w naszym społeczeństwie w ostatnich tygodniach przedwyborczych, wyładowało się w samym akcie wyborczym. Jak silnem było to napięcie i jak ono cały niemal Śląsk ogarnęło, dowodzi rzadko spotykany fakt bardzo licznego udziału ludności głosującej. Ten objaw ma głębsze przyczyny. Większy lub mniejszy procent oddanych głosów nie jest bowiem rzeczą przypadkową, lecz wynika ze stopnia, w jakim ogólne sprawy zdołają oddziaływać na psychologię jak najszerzych warstw. Tego zainteresowania nie można obudzić sztucznymi środkami, ani agitacją beztreściwą. W programach, w ich głębszym znaczeniu dla losów państwa w chwilach przełomowych, tkwi tajemna siła, która zelektryzować potrafi nawet najobojetniejszych na sprawy publiczne, i obudzić w nich pęd do wyjścia poza krąg egoistycznych pragnień.

Pomimo usiłowań żywiołów wstecznych, lub zgangrenowanych niezdrową atmosferą polityczną pierwszego okresu dziejów wskrzeszonej Polski, aby narodowi przedstawić obecny przełom, jako walkę jednej osoby o zagarnięcie władzy w swe ręce, ogół instynktownie odczuwał, że chodzi tu o coś znacznie większego. Ale nietylko instynkt odgrywał przy tem rolę. Fakta, stworzone i ciągle tworzone przez rząd obecny, oddziaływały już nietylko na instynkt, ale także na rozum. Świadomość stopniowej, choć powolnej poprawy stosunków rzucała się coraz bardziej w oczy i przekonywała o konieczności współdziałania wszystkich w chwili, rozstrzygającej o losach wszystkich.

Tu więc leżało główne źródło tego napięcia, jakim odznaczały się u nas wybory do sejmu.

Po każdej napiętej akcji, następuje reakcja i pragnienie wypoczynku. Jest to nieubłagane prawo natury tak w dziedzinie fizycznej, jak i umysłowej. Nic więc dziwnego, że także teraz wysiłek, na jaki zdobył się nasz naród, po wyborach ustąpił miejsca spokojowi i apatii. A jednak ustróż nasz nie pozwala jeszcze na wypoczynek. Nie dokonaliśmy bowiem całego dzieła, lecz tylko jego części. Parlament polski składa się z dwóch izb: sejmu i senatu. Obydwie izby są jednakowo ważne, zwłaszcza, jeśli chodzi o takie momenty, jak obecny. Cóż bowiem przyjdzie państwu i narodowi z dobrego sejmu, jeśli senat, to jest ciało, mogące każde dzieło sejmu spacyfikować, nie będzie stał na tym samym poziomie programowym, co sejm? Byłoby zatem błędem nie do darowania i przekreśleniem pięknego czynu, na jaki zdobył się naród, gdybyśmy również energii nie wykazali przy wyborach do senatu.

Korzystny dla kształtowania przyszłych stosunków wynik wyborów sejmowych był tylko możliwy do osiągnięcia przy napięciu wszystkich sił każdego obywatela, by rzucić także swoją skromną czastkę na szalę. Osłabienie energii ogółu wyszłoby na korzyść tych żywiołów, które prowadzą śmiertelną walkę z budzącym się do życia nowym prądem moralnego zdrowia w życiu publicznym, jako podstawy działania dla dobra narodu, a nie dla swego własnego. O szczegóły poglądów na to, w jakim kierunku iść ma rozwój stosunków wewnętrznych, można się spierać. Niewątpliwie też w nowym sejmie będą różnice, które ścierać się będą ze sobą. Ale już nie pod kątem widzenia osobistych, lub partyjnych interesów, jak dotychczas — lecz ogólnego dobra narodu. Walka z tym prądem — to ostatnia szansa odzyskania utraconych placówek dla polityków minionego — dalby Bóg — na zawsze okresu.

Tę walkę musimy wygrać, nie chcąc zmarnować wysiłku, na jaki zdobyliśmy się w ubiegłym niedziele. Dlatego z równą energią pójdź musimy w nadchodzącą niedzielę do głosowania na członków senatu i do końca spełnić obowiązek obywatelski dla dobra Polski i Śląska!

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Czwartek

8

marca

Bł. Wincentego Kadłubka, bisk. krakowskiego, * 1161, † 1223.

Św. Jana Bożego, wyznawcy, * 14495, † 1550.

SEOW.: MIŁOGOST.

W niemocy twojej nie wzgardzaj sam siebie, ale proś Pana, a on cię uzdrowi. Odwróć się od grzechu, a od wszelkiego grzechu oczyść serce twoje. (Ekkł. XXXVIII. 9. 10).

Zdanie: Lepiej jest z płaczem iść do radości, niżli z radością do płaczu.

Człowiek, jak umie, osądzi. — Bóg, jak zechce, rozrzadzi! Rzewuski.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wsch. o godzinie 6.17, zach. o godz. 17.34. — Księżyc wsch. o godz. 19.47, zach. o godz. 7.22.

Długość dnia wynosi 11 godz. 17 m.

Zmiany powietrza przed 100 laty: mglisto, deszcz. Jutro: śnieg albo deszcz, wiatr.

Wiece wyborcze Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w powiecie katowickim odbędzie się dnia 9-go b. m. t. j. w piątek:

w Rudzie o godz. 7-mej wiecz. w sali p. Lepiarczyka;

w Siemianowicach o godz. 7-mej wiecz. na sali pod „Dwiema Lipami“;

w Przelajce o godz. 7-mej wiecz. na sali Gryzoka.

w Szopienicach o godz. 7-mej wiecz. u p. Kupilasa.

w Michałkowicach o godz. 7-mej wiecz. u p. Benke;

w Maciejkowicach o godz. 7-mej wiecz. u p. Szczętki;

w Brzezince o godz. 7-mej wiecz. w sali p. Ligenzy.

* Jak się odbędą wybory do Senatu? Wybory do Senatu, które odbędą się w przyszłą niedzielę, odbywają się w ten sam sposób, jak wybory do Sejmu. Jedyną różnicą jest to, że głosować mogą tylko ci, którzy w dniu ogłoszenia wyborów (to jest w dniu 2 grudnia 1927 r.) ukończyli 30 lat i w dniu tym zamieszkiwali na Śląsku przynajmniej od roku. Warunek tego jednorocznego zamieszkania nie dotyczy tylko świeżo osiadłych kolonistów, robotników, którzy zmienili miejsce pobytu wskutek zmiany pracy, oraz urzędników państwowych, przeniesionych służbowo.

Województwo Śląskie stanowi jeden okręg wyborczy i wybiera 4 senatorów. Obwody głosowania są te same, które są ustanowione przy wyborach do Sejmu. To znaczy, że każdy głosuje w tym samym lokalu wyborczym, w którym głosował ubiegłej niedzieli.

— Ciągnięcie loterii państwowej. Ciągnięcie 5-tej kl. 16-tej polskiej państwowej loterii odbędzie się publicznie w dniach 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31 b. m. 2, 3, 4, 5, 11, 12, 13, 14 i 18 kwietnia 1928 r. o godz. 8-mej m. 30 zrana w Warszawie przy ul. Nalewki 2 (biuro generalnej dyrekcji loterii państwowej), wobec komisji rządowej i pod kontrolą 2 obywateli miasta przez prezydenta miasta zaproszonych.

— Banknoty pięciozłotowe nie będą wycofane. W ostatnich dniach do Banku Polskiego zgłasza się znaczna ilość osób, w celu wymiany biletów 5-ciozłotowych, które jakoby miały być z obiegu wycofane. Wobec tego Bank Polski podaje do wiadomości, iż wycofanie z obiegu biletów 5-ciozłoto-

ALBORIL

niedościgniony

wych nie jest zamierzone i bilety 5-ciozłotowe zarówno zdania emisji 1-go maja 1925 r., jak i z data emisji 25-go października 1926 r. pozostają nadal w obiegu i są prawnym środkiem płatniczym.

— Zakaz importu pszenicy. Rada ministrów uchwaliła projekt rozporządzenia w sprawie zakazu przywozu pszenicy i maki pszennej z zagranicy do dnia 30 kwietnia 1928 roku.

— Podatek rozrywkowy i kinowy w Polsce. Min. spraw wewnętrznych opracowało projekt przepisów, regulujących na obszarze całego państwa pobór podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk, zasadniczo zmieniający dotychczasowy pobór tego podatku. Min. projektuje jednocześnie z cenzurowaniem filmów zaliczanie ich do pewnych kategorii, do których przywiązana będzie zgóry określona skala podatkowa. Wymiar podatku i określenie stopy podatkowej ma być niezależne od zarządów związków komunalnych.

* Ostrzeżenie. Śladem innych lat przestrzega Izba Rolnicza usilnie przed zakupem drzewek i krzaków owocowych w handlu domokrażnym i na targach. (Rolnik Śląski Nr. 10/1927).

Drzewka te są słabo rozwinięte, bez gwarancji za tożsamość odmiany, porażone w licznych wypadkach chorobami pasożytami i posiadają zwykłe korzenie zeschnięte wskutek przewożenia z miejsca na miejsce. Przyjęcie takich drzewek jest wątpliwe.

Śląska Izba Rolnicza, przestrzegając dla dobra sadownictwa przed nabywaniem wspomnianych drzewek i krzaków tak w handlu domokrażnym jak na targach poleca nabywanie drzewek i krzaków w krajowych szkółkach drzew urzędowych i ogrodników.

Jako powołany organ do rozwoju sadownictwa śląskiego, wskazuje stronom na ich zwrócenie się do źródła nabycia pierwszorzędných drzew i krzaków w szkółkach polskich.

Z Katowickiego.

Katowice. (Narodowa Organizacja Kobiet) w Katowicach uwiadamia o nabożeństwie żałobnym, które będzie odprawione za zmarłą członkinię N O K województwa śląskiego w kościele N. M. Panny w piątek, dnia 9-go marca już o godzinie 8-mej. Liczny udział członkini pożądaný.

— (Wykaz konsulatów zagranicznych w Katowicach). W Katowicach znajdują się konsulaty następujących państw: Gen. konsulat francuski przy ul. Zaborskiej 2, tel. 784; konsulat niemiecki przy ul. 3. Maja 23, tel. 1901; wicekonsulat angielski przy ul. 3. Maja 33, tel. 674; konsulat austriacki przy placu Wolności 6, tel. 2518; wicekonsulat czechosłowacki przy ul. Mickiewicza 14, tel. 1056; konsulat włoski przy ul. Drzymały 1, tel. 767; konsulat szwedzki przy ul. Juliusza Ligonia 3-7, tel. 2271; konsulat brazylijski przy ul. Marjackiej 13, tel. 176.

— (3-dniowe rekolekcje w szkołach). Dnia 8 bm. rano rozpoczyna się w Katowicach rekolekcje dla młodzieży szkolnej. W gimnazjum państwowym wygłosi O. Bazyli nauki, które zakończy się w sobotę, dnia 10 marca spowiedzią, a w niedzielę Komunią św. (o)

— (Listy wkładek do ubezpieczenia od wypadków w rolnictwie) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Wojew. Śl. z 1926 r. wyłożone będą do wglądu zainteresowanych od 3 marca do 17 marca 1928 r. w urzędzie wykonawczym magistratu katowickiego przy ul. Młyńskiej 4, pokój 2. W dalszych 14 dniach wnosić można sprzeciwy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Król. Hucie, które jednakowoż nie wstrzymują wpłaty wymierzonych składek i które należy uiścić do 1 kwietnia w urzędzie wykonawczym przy ul. Młyńskiej 4, pokój 2. Po upływie terminu wyznaczonego dla uiszczenia składek zaległości ściągane będą w postępowaniu przymusowym administracyjnym.

Roździeń w Katowickiem. (Samobójstwo). Dnia 5 marca pozbawił się życia wystrzałem z rewolweru w lewą skroń głowy Jerzy Marek, zamieszkały przy ul. Krakowskiej 1. Marek popełnił samobójstwo na tle miłosnem.

Mysłowice. (Sieć elektryczna) w Mysłowicach ma ulec w niedługim czasie znacznemu rozszerzeniu. Projektowane jest przeprowadzenie nowego kabla na nową centralną targowicę; do tego kabla będzie można dołączyć sieć elektryczną miejscowości oddalonych nieco od Mysłowic. Również projektowane jest przyłączenie Janowa Miejskiego do elektrowni myśłowickiej za pomocą specjalnego kabla.

Pawłów w Katowickiem. (Nieszczęśliwy wypadek przy pracy). Zatrudniony na kopalni „Konkordja“ pod Zabrzem kierownik kolejki Alfons Włoka stał dostając się pomiędzy dwa wózki, przyczem doznał zgniecenia miednicy.

Z Świętochłowickiego.

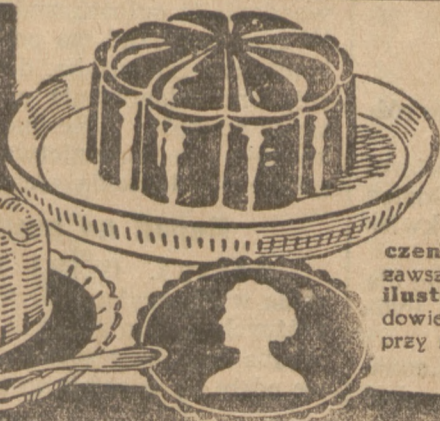
Lipiny w Świętochłowickiem. (Ofiara pracy). Na kopalni „Karsten-Zentrum“ pod Bytomiem został okaleczony wystrzałem rebacznym Karol Maker z Lipin.

Szarlejew w Świętochłowickiem. (Śmiertelny wypadek na drodze). Zameżna Piątek stała postanowiła swe dziecko oddać do leczenia w bytomskiej lecznicy brackiej. Teść wiół dziecko i matkę na wozie szosą piekarską. W Bytomiu, na ulicy Piekarskiej najechał na furmanke samochód. Zderzenie było tak silne, że matka i dziecko zostali wyrzuceni pod konia. Dziecko zmarło natychmiast, a Piątkowa doznała tak ciężkich okaleczeń, że musiano ją odwieźć do lecznicy.

Z Rybnickiego.

Rybnik. (Nieszczęśliwy wypadek). Zatrudniony przy rozbudowie sieci elektrycznej w dzielnicy Paruszowiec monter Jerszka spadł w poniedziałek rano z maszty i złamał sobie nogę. Nieszczęśliwego odwieziono do szpitala Juliusza.

Budyn czekoladowy
Budyn waniliowy

Miarodajni znawcy

odżywiania się ludność są zdania, że tego rodzaju żywność mieszana jest najodpowiedniejsza, w skład której wchodzi kilka razy tygodniowo małe racie mięsa, codziennie obficie jarzyny i owoce, a poza tem stałe potrawy mączne na mleku. Niewątpliwie życzeniem każdego jest, aby potrawy mączne jaknajbardziej były urozmaicone. Pod tym względem przychodzi każdemu z pomocą Dra Oetkera proszki budyniowe, które łatwo i szybko przyrządzić można przy użyciu mleka. Dają one smaczne i pożywne dania deserowe. Dra Oetkera proszek budyniowy tak samo jak proszek do pieczenia „Backin“, cukier waniliowy, mączkę „Gustin“ itp. otrzymać można z powodu wielkiego na nie popytu zawsze świeże w wszystkich sklepach. Wiele nowych i cennych wskazówek do pieczenia czerpać można z nowej barwnie ilustrowanej książki z przepisami Oetkera, wydanie F. którą otrzymać można za 40 gr. w każdym sklepie. Z książki tej dowiedzieć się można również bliższych szczegółów o doskonałym aparacie do pieczenia „Czarodziej“, na którym przy małym płomieniu gazowym można piec, smażyć i gotować.

Dr. August Oetker, Oliwa.

